

najstariji popis bratslavskih Židova (199 osoba) iz 1709. godine, koji je bio pronađen u arhivu Bratislave.

Mato Grabar

Slovenská arhivistika, godina 1995, g. XXX, sv. 1, 107 str.

Uvodni članak Tridesetom izlaženju Slovenske arhivistike (*K tridsiatemu vyročiu slovenskej archivistiky*) napisao je Michal Kušík povodom tridesete obljetnice izlaženja ovog časopisa.

Slijede studije i članci:

1. Elo Rákoš: Teorija o arhivskom fondu II (*Teória archívneho fondu II*)

Ovaj članak je nastavak započete autorove studije (vidi sv. 2, godina 1994. str. 3-19). Podnaslov je: "pravni vid arhivskoga fonda". Autor s pravnog motrišta proučava pojedine vrste dokumenata, npr. statute, kraljevske listine, protokole, kopijarije, registre itd. i vrednuje ih prema njihovoj pravnoj osnovi i svrsi zbog koje su bili izdani i napisani.

2. Peter Kartous: Povijest europskih arhiva i integracija arhiva (*Dejini európskych archívov a archívna integrácia*)

Program ujedinjenja Europe i na polju arhiva sve je prisutniji. Autor daje kratki pregled povijesnoga razvoja arhiva i arhivske teorije u Europi. Glede arhivske prakse ukazuje na zbližavanje u nekim pitanjima: povijesno vrednovanje dokumenata u nastajanju; zaštita arhivskoga gradiva; razvoj obrazovanja za arhivska zvanja; moderna tehnika i informatika; arhivsko zakonodavstvo i pravo na primanje i širenje informacija.

3. Juraj Spiritza: Crkvene i vojne matične knjige slovačke provenijencije od 16. do 20. stoljeća u inozemstvu (*Cirkevné a vojenské matriky slovenskej proveniencie zo 16-20. storočia zahraničí*)

Autor navodi da su slovački arhivi do sada preuzeli 12 574 matrikule. Manji broj crkvenih matičnih knjiga još je ostao u Stuttgartu (knjige protestantskih crkvenih zajednica), a mnogobrojne vojne matrikule još se nalaze u Vojno-povijesnom arhivu u Budimpešti, u Austrijskom državnom arhivu, u Ratnom arhivu u Beču, te u Vojno-povijesnom arhivu u Pragu. Popisi matrikula se nalaze u prilogu članka.

4. Milan Belej: Analiza iseljeničkih upitnika iseljenih u USA od 1920. do 1922. (*Analýza vystahovaleckých dotazníkov o emigrácii do USA 1920-1922.*)

Članak je doprinos sociološkim istraživanjima, budući da pruža karakteristične podatke o broju iseljenih te o razlozima i okolnostima iseljenja.

5. Igor Kraus: "Povijest crkve" u Banskoj Bistrici iz razdoblja 1595-1670. prema najstarijim matičnim upisima na području Slovačke (*Banskobystrické "Kirchenhistorien" z rokov 1595-1670, Pramen najstarších matričných záznamov na územi Slovenska*)

Autor daje pregled novootkrivenoga povijesnog izvora, kojeg je osobno 1994. godine pronašao u Državnom oblasnom arhivu u Banskoj Bistrici. Pronađeni rukopis nosi naslov "Kirchen Historien" 1595-1670, a nastao je u gradskom uredu njemačke evangeličke crkve. Ovaj rukopis donosi upise matičnih knjiga od 1595. do 1670. godine, što su za sada najstariji matični upisi na području Slovačke, te veoma vrijedne povijesne podatke crkvenog i političkog sadržaja.

6. Slavko Chury: Gospodarenje domaće blagajne županije Liptovske u 18. stoljeću (*Hospodárenie domácej pokladnice Liptovskej stolice v 18. storočí*)

Liptovska županija u tom razdoblju bila je država u malom, čemu je pridonio njezin dobar način gospodarenja. Autor članka izvješćuje nas o gospodarskom stanju Županije kroz pokazatelje prihoda i rashoda. Ubrani porez od stanovnika činio je veći dio prihoda. Veliki izdatak domaće županijske blagajne bile su isplate plaća činovnicima, zatim održavanje županijskih sjednica, izgradnja cesta i mostova, sudjelovanje u troškovima održavanja vojske, naknade za nastale štete u slučaju prirodnih nepogoda i drugo. Županijskom domaćom blagajnom rukuje blagajnik. Izneseni pokazatelji govore indirektno o društvenom i socijalnom stanju Županije, pa članak može poslužiti pri istraživanjima gospodarskih i socijalnih prilika u prošlosti Slovačke.

Nakon studija i članaka u svakom od svezaka časopisa, pa i u ovom, slijede recenzije i prikazi, bibliografski prikazi inozemnih arhivističkih časopisa, izvješća i kronika.

Mato Grabar

ARHIVI, Glasilo Arhivskega društva in arhivov Slovenije, god. XVII, br. 1-2, Ljubljana 1994. (196 str. i 7 str. sažetaka)

Časopis što ga prikazujemo ima ukupno 196 str. (uz 7 dodatnih str. sa sažecima u obliku predmetnih kartica), zadržao je dosadašnju podjelu na tematske blokove, ali nam se čini da je obogaćen većim brojem slikovnih priloga od ranijih brojeva.

Od 14 članaka koliko ih je tiskano u prvom dijelu časopisa (*Članci i rasprave*, 1-89), najveći dio obrađuje gospodarske teme te gospodarske fondove i arhive.

O razvoju i djelovanju arhivske službe u organima unutrašnjih poslova Republike Slovenije govori članak Irene Mrvič. Autorica je pokrila veliko razdoblje (1945-1994), ali najzanimljiviji je onaj dio koji obrađuje opseg i korištenje gradiva